

UZASADNIENIE

P. N. wystąpił przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w C. o zapłatę 10.000 zł tytułem odszkodowania za naruszenie jego praw jako osoby odbywającej karę pozbawienia wolności.

W uzasadnieniu żądania pozwu wskazał, że przebywając w zakładzie karnym jako osoba niepaląca osadzony był w celi wraz z osobami palącymi, co powodowało zagrożenie jego zdrowia i życia. W toku postępowania powód wskazywał, że w okresie od 13 maja (...) r. do 22 maja (...) r. przebywał na Oddziale I w pawilonie (...) w celi nr (...) gdzie przebywało łącznie 5 osób, w tym również powód deklarujący się jako osoba niepaląca oraz jedna osoba paląca.

Pozwany Skarb Państwa - Dyrektor Zakładu Karnego w C. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że zarzuty podnoszone w pozwie nie znajdują oparcia w stanie faktycznym i prawnym. Strona pozwana wskazała, że powód nie poparł twierdzeń zawartych w pozwie żadnymi dowodami. Powód w pozwanej jednostce przebywał w okresie od 25 września 2017 r. do 27 lutego (...) r. oraz od 22 marca (...) r. do chwili obecnej. W okresie objętym pozvem tj. od 13 do 22 maja (...) r. pozwany przebywał w celi nr (...) na oddziale C II (jeden dzień) oraz celi nr (...) na oddziale C I. W tym okresie przebywał w celach dla niepalących wraz z osobami deklarującymi się jako niepalący. Podczas pobytu nie zgłaszał wychowawcy żadnych zastrzeżeń dotyczących rozmieszczenia, nie zgłaszał skarg w zakresie palenia papierosów przez współosadzonych. Ponadto cele mieszkalne są wizytowane przez funkcjonariuszy służby więziennej, którzy nie zauważyli, aby w celi palono wyroby tytoniowe.

Sąd ustalił, co następuje:

P. N. ur. (...) przebywa w Zakładzie Karnym w C. i odbywa karę pozbawienia wolności.

P. N. w dniu 13 maja (...) r. przebywał w celi nr (...) na oddziale C II, a od 13 maja (...) r. do 22 maja (...) r. przebywał w Oddziale C-1 w celi nr (...). P. N. deklarował się jako osoba niepaląca. W celi nr (...) przebywał wraz z osobami niepalącymi. W celi nr (...) wraz z P. N. przebywało jeszcze 5 innych osadzonych: J. G., K. K., M. K., H. S., S. T.. Wszyscy osadzeni przebywający w tym okresie w celi nr (...) również deklarowali się jako niepalący. W. J. G. na dzień 17 kwietnia (...) r. również deklarował się jako osoba niepaląca, w późniejszym czasie zaczął palić.

P. N. nie zgłaszał wychowawcy zastrzeżeń dotyczących rozmieszczenia, nie zgłaszał skarg w zakresie palenia papierosów przez współosadzonych.

W czasie licznych wizytacji cel mieszkalnych w których przebywał P. N., a dokonywanych przez funkcjonariuszy służby więziennej nie zauważono aby w celach palono wyroby tytoniowe.

Aktualnie P. N. odbywa karę pozbawienia wolności i jest zakwaterowany w pawilonie C w celi nr 216. W okresie od 13 maja (...) r. do 27 maja (...) r. zakwaterowany był w pawilonie C oddziale II w celi nr (...) i oddziale I w celi nr (...) – cele w tym pawilonie nie są monitorowane.

W Zakładzie Karnym w C. corocznie dokonywane są przeglądy przewodów kominowych i wentylacji w celach mieszkalnych oraz pomieszczeniach sanitarnych. Każda cela mieszkalna oraz każde pomieszczenie sanitarne wyposażone są w system wentylacji naturalnej (kratka wentylacyjna). W każdej celi mieszkalnej znajduje się okno. Osadzeni mają nieograniczoną możliwość otwierania okien w celach.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o: notatkę służbową (k. 41), historię rozmieszczenia (k. 42 - 43), notatkę służbową (k. 44), wydruk listy osadzonych (k. 45-51), wydruk z listy dot. P. N. (k. 56).

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 417 § 1 kc Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Zasadniczą przesłanką tej odpowiedzialności, jak wynika z powołanego przepisu, jest wystąpienie szkody u osoby wnoszącej powództwo.

Roszczenie powoda wywiedzione zostało z rzekomej krzywdy powstałej w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności w pozwanej jednostce penitencjarnej. Powód zarzucił pozwanemu naruszenie zasad odbywania kary pozbawienia wolności przez osadzenie go w celi z osobą palącą.

Podstawę prawną do żądania zadośćuczynienia w sytuacji powoda mógłby stanowić również przepis art. 445 § 1 kc, zgodnie z którym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną w wyniku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Na marginesie wskazać też trzeba na art. 448 kc zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Zgodnie z art. 102 pkt 1 kkw skazany ma prawo do odpowiedniego ze względu na zachowanie zdrowia wyżywienia, odzieży, warunków bytowych, pomieszczeń oraz świadczeń zdrowotnych i odpowiednich warunków higieny. Zgodnie zaś z art. 110 § 4 kkw przy umieszczeniu skazanego w celi mieszkalnej bierze się pod uwagę w szczególności: 1) decyzję klasyfikacyjną, 2) konieczność oddzielenia skazanego od tymczasowo aresztowanego, (...) potrzebę zapewnienia porządku oraz bezpieczeństwa w zakładzie karnym, 4) zalecenia lekarskie, psychologiczne i rehabilitacyjne, 5) potrzebę kształtowania właściwej atmosfery wśród skazanych.

Zgodnie zaś z § 8 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia (...) r. w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawiania wolności niezwłocznie po umieszczeniu skazanego w celi przejściowej wychowawca lub wyznaczony funkcjonariusz przeprowadza z nim rozmowę informacyjną, w której zapoznaje go w szczególności z jego prawami i obowiązkami oraz ustalonym w zakładzie karnym porządkiem wewnętrznym, a także o konsekwencjach wynikających z art. 139 § 1 kpc. Zgodnie natomiast z § 9 pkt 2 ww. Rozporządzenia, wychowawca przeprowadza ze skazanym rozmowę wstępną, nie później niż w ciągu dwóch dni od dnia przyjęcia do aresztu śledczego. Rozmowa wstępna ma na celu ustalenie niezbędnych informacji, zapewniających prawidłowe wykonanie kary pozbawienia wolności (§ (...)).

Do elementów sprawdzania informacji dotyczących osoby osadzonego i warunków, w jakich odbywać będzie on karę pozbawienia wolności należy także ustalenie, czy przyjmowany do jednostki penitencjarnej jest osobą palącą, czy też nie. Osobno osadza się palących i niepalących, mając na uwadze potrzebę ochrony zdrowia oraz odpowiednich warunków bytowych tych ostatnich. Według § (...) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych, lub papierosów elektronicznych na terenie obiektów jednostek organizacyjnych lub organów podległych lub nadzorowanych przez Ministra Sprawiedliwości i (...) Obsługującego Ministra Sprawiedliwości, a także w środkach przewozu osób używanych przez te przedmioty, na terenie aresztów śledczych oraz zakładów karnych typu zamkniętego dopuszcza się możliwość używania wyrobów tytoniowych przez osadzonych w celach mieszkalnych, które są wyodrębnione w taki sposób, aby dym wyrobu tytoniowego, w tym substancje uwalniane za pomocą nowatorskiego wyrobu tytoniowego lub para z papierosów elektronicznych, nie docierał do osób niepalących i nie oddziaływał na nie. Dla osadzonych używających wyrobów tytoniowych wyznacza się odrębne cele mieszkalne (ust. 2).

Wskazać przede wszystkim należy, że to na powodzie spoczywał ciężar dowodu i wykazania działania/ zaniechania pozwanego z którego powstałaby krzywda dla powoda, istnienia tejże krzywdy niemajątkowej oraz związku

przyczynowego między jednym a drugim. Zgodnie bowiem z regułą wynikającą z art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

W świetle całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd doszedł do przekonania, że nie było podstaw do uwzględnienia roszczeń zgłoszonych przez powoda, bowiem powyższych przesłanek powód nie udowodnił. Brak wykazania zdarzenia powodującego krzywdę (pozwany nie uchybił w/w przepisom) oraz brak jakiegokolwiek krzywdy po stronie powoda.

Powód deklarował, że jest osobą niepalącą i zgodnie ze swoją deklaracją został umieszczony w celi dla niepalących. W okresie objętym pozwem, tj. od 13 maja (...) r. do 22 maja (...) r. przebywał w celi nr (...) na oddziale C II oraz celi nr (...) na oddziale C I. W tym okresie przebywał w celach dla niepalących wraz z osobami deklarującymi się jako niepalący, co znajduje potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, a zwłaszcza w historii rozmieszczenia osadzonego z uwzględnieniem deklaracji współosadzonych na temat palenia wyrobów tytoniowych.

Strona pozwana umieściła powoda w celi dla niepalących. Powód w żaden sposób nie wykazał, poza swoimi twierdzeniami, aby inni współosadzeni palili w celi papierosy. Nawet jednak gdyby przyjąć twierdzenia powoda za wiarygodne co do faktu, iż jedna osoba była paląca, to okoliczność powyższa nie stanowi przejawu złej woli pozwanego i nie może on ponosić odpowiedzialności za niezgodne z przepisami zachowania innych więźniów. Tym bardziej, iż pozwany nie wykazał żadnej krzywdy, jakiej doznał i jej rozmiaru.

W niniejszej sprawie brak było podstaw do przyjęcia, że sposób rozmieszczenia osadzonych w pozwanej jednostce był niezgodny z prawem. Nadzór nad prawidłowością wykonywania kary pozbawienia wolności sprawuje sędzia penitencjarny, sam powód nie wskazywał, aby w związku z tym kierował skargi do sędziego penitencjarnego.

Powód nie udowodnił również faktu ignorowania zgłaszanych skarg przez wychowawcę, powołując się jedynie na swoje subiektywne twierdzenia i odczucia.

Sąd oddalił wniosek dowodowy powoda o zażądanie nagrań z monitoringu, gdyż nagrania te dotyczyły czasu nie objętego żądaniem pozwu.

Warunki odbywania kary przez powoda były adekwatne do tego, jakie miała obowiązek zapewnić administracja jednostki penitencjarnej na podstawie obowiązujących przepisów, w tym między innymi Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia (...) r. w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawiania wolności.

Tylko na marginesie należy wskazać, że zadaniem jednostki penitencjarnej jest izolacja osadzonego. Dyskomfort związany z przebywaniem w jednostce penitencjarnej i istniejącymi tam warunkami jest bezpośrednio związany z pozbawieniem wolności, które stanowi konsekwencje postępowania powoda.

Z uwagi na powyższe Sąd oddalił powództwo, o czym orzekł w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 kpc w punkcie II wyroku. Zgodnie z treścią art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążyć jej w ogóle kosztami. Sąd uwzględnił sytuację majątkową i osobistą powoda, który to w tej chwili odbywa karę pozbawienia wolności i nie posiada majątku.